

Nota van Inlichtingen: Europese aanbesteding volgens de openbare procedure voor de uitvoering van de evaluaties van de MIT- en de IPC-regeling met IUC-kenmerk: 202208076.

Vragen en antwoorden met betrekking tot de aanbesteding:		
Datum:	6 december 2022	
Vraag nr.	Vraag	Herkomst in document
Vraag 1	Stel, je hebt drie verschillende referentieopdrachten voor drie kerncompetenties, dient de opdrachtwaarde minimaal € 100.000 per referentieopdracht te zijn of kunnen de opdrachtwaarden bij elkaar worden opgeteld?	Aanbestedingsdocument - 4.3.2 Referentiegegevens (technische bekwaamheid)
Antwoord	<i>Zoals omschreven op bladzijde 24 van het Aanbestedingsdocument dient het totaal van de referentieopdracht(en) een minimale waarde te hebben van €100.000,- exclusief btw. De waarden van de drie opdrachten kunnen dus bij elkaar worden opgeteld</i>	
Vraag 2	Is het nodig om een vergelijking te maken met de resultaten van de vorige evaluatie van de MIT?	Aanbestedingsdocument - 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht
Antwoord	<i>Nee, dat is niet nodig. Het is belangrijk dat de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de MIT worden geëvalueerd over de evaluatieperiode 2017-2021. Het kan daarbij behulpzaam zijn om te spiegelen aan de resultaten van de vorige evaluatie, maar het is niet noodzakelijk om in deze evaluatie in te gaan op een vergelijking met de vorige evaluatie.</i>	
Vraag 3	Wat zijn voor u de belangrijkste projectrisico's van het onderzoek?	Aanbestedingsdocument - 5.2.3 Wensen ten aanzien van planning en risicobeheersing
Antwoord	<i>Het belangrijkste projectrisico heeft betrekking op de tijdsplanning. Vertragingen kunnen optreden vanwege zaken als uitval medewerkers, gebrek aan data en/of volle agenda's bij betrokkenen. Ook is een belangrijk risico dat het moeilijk kan zijn om nog voldoende informatie van aanvragers van IPC-subsidies te verkrijgen voor kwalitatief onderzoek naar de effecten van de IPC-subsidies, gezien het feit dat na 2017 geen toekenningen meer hebben plaatsgevonden van IPC-subsidies. Gedateerde contactgegevens kunnen hier moeilijkheden geven. Ook kunnen de herinneringen van contactpersonen aan de IPC-projecten/projectvoorstellen in de loop der tijd minder scherp zijn geworden.</i>	
Vraag 4	Is er al bekend welke partijen zitting gaan nemen in de begeleidingscommissie?	Aanbestedingsdocument - 3.3 Eisen met betrekking tot de voortgang
Antwoord	<i>Ja, dit is bekend. Het gaat hierbij om een voorzitter werkzaam bij de directie Ondernemerschap van het ministerie van EZK en leden die werkzaam zijn bij EZK (beleid en econometrie), RVO, het Interprovinciaal Overleg (directeur Economische Zaken van een provincie), een regionale uitvoerder, een Topconsortium voor Kennis en Innovatie (TKI; directeur) en een Topteam (mkb-lid).</i>	
Vraag 5	Voor IPC-regeling wordt een lichte evaluatie voorgesteld. Toch zijn 18 onderzoeksvragen en 10 hypothesen hiervoor geformuleerd. Kunt u aangeven waar in de uitvraag blijkt dat het daadwerkelijk een lichtere evaluatie betreft?	Aanbestedingsdocument - 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht

Antwoord	<i>Voor de IPC-regeling is een relatief lichte evaluatie voorzien in vergelijking met de evaluatie van de MIT-regeling, zoals in de uitvraag is verwoord. Aangezien voor de evaluatie van de IPC-regeling indicatief kan worden uitgegaan van een aandeel van ongeveer 1/3 in de totale opdrachtsom, betekent dit niet dat de evaluatie van de IPC-regeling in absolute zin een geringe omvang heeft.</i> <i>In het aanbestedingsdocument is op pagina 13 aangegeven dat de onderzoeksvragen voor de IPC-evaluatie zijn beperkt tot wat nodig is om inzicht te krijgen in de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid en – als verbijzondering qua doelmatigheid van beleid – de doelmatigheid van de bedrijfsvoering. Daarbij is verder vermeld dat bij de doelmatigheid van het beleid bijzondere aandacht uitgaat naar de toegevoegde waarde van de IPC-regeling ten opzichte van de MIT-regeling en het sinds 2015 niet benutten van de IPC-module in de MIT-regeling. Dat heeft geleid tot 18 onderzoeksvragen die naar het oordeel van de opdrachtgever nodig zijn om de evaluatie relatief beperkt, maar met voldoende zeggingskracht uit te voeren. Die zeggingskracht betreft het voldoen aan een verantwoordingsplicht over de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid en het verkrijgen van voldoende informatie voor het beslissen over het dan niet verlengen van de IPC-regeling in generieke vorm en als onderdeel de MIT-regeling.</i> <i>De geformuleerde hypothesen zijn gerelateerd aan de onderzoeksvragen over doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid en dienen ter ondersteuning van de beantwoording van de onderzoeksvragen. Ze liggen sterk in het verlengde van de onderzoeksvragen zelf.</i>	
Vraag 6	In hoeverre is microdata van de MIT reeds beschikbaar voor de evaluatieperiode 2013-2016 en ook al in gekoppelde vorm?	Aanbestedingsdocument - 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht
Antwoord	<i>Microdata van de MIT over de periode 2013-2016 zijn reeds beschikbaar en gekoppeld aan het Algemeen Bedrijvenregister van het CBS. Die maken deel uit van de data over de periode 2013-2020 die reeds in het BAT-lab beschikbaar zijn. Informatie over beoordelingsscores bij tenders in het geval van MIT-R&D-samenwerkingsprojecten worden daaraan toegevoegd, evenals data over het jaar 2021.</i>	
Vraag 7	De MIT regeling kent verschillende deelinstrumenten. Het is haast ondoenlijk alle vragen op niveau van sub instrumenten te behandelen. Klopt het dat u voor de MIT die uitsplitsing alleen wil voor onderzoeksvraag 1, 6, 10, 11, 12, 18 en 21-23, waarin wordt gevraagd om uitsplitsing naar deelinstrumenten en niet voor de andere onderzoeksvragen?	Aanbestedingsdocument - 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht
Antwoord	<i>Ja, dat klopt. In die onderzoeksvragen is een onderscheid tussen de deelinstrumenten gevraagd.</i>	
Vraag 8	Wat opvalt is dat 4 van de 11 doeltreffendheidsvragen betrekking hebben op regio? Hoe worden de regio's betrokken bij deze evaluatie? Wat is voorzien?	Aanbestedingsdocument - 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht
Antwoord	<i>Vertegenwoordigers van de regio's zijn betrokken geweest bij het opstellen van de Terms of Reference voor de evaluatie van de MIT-regeling. Aan de begeleidingscommissie wordt deelgenomen door zowel een directeur Economische Zaken van een provincie als een regionale uitvoerder. Verder voorziet EZK mogelijkheden om beleidsambtenaren van de verschillende provincies te interviewen, waar nodig. Specifiek ten behoeve van de evaluatie zijn in aanvulling op de reguliere microgegevens die standaard aan RVO beschikbaar worden gesteld vanuit de regio's, gegevens aan RVO verstrekt over beoordelingsscores bij tenders op regionaal niveau voor MIT-R&D-samenwerkingsprojecten.</i>	
Vraag 9	Wat opvalt is dat maar liefst 9 vragen gaan over	Aanbestedingsdocument

	macrodoelmatigheid! Vraag 18 veronderstelt een analyse van administratieve gegevens? Zijn die ook beschikbaar?	- 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht
Antwoord	<i>Onderzoeksvraag 18 luidt: "Hoe verhouden de aanvragen en toekenningen per topsector/KIA-gebied zich tot aantallen innovatieve mkb-bedrijven in die sectoren/gebieden? Komen de verschillende topsectoren/KIA's qua dekking ongeveer evenredig aan bod? Maak hierbij een onderscheid tussen de verschillende instrumenten binnen de MIT."</i> <i>Een onderscheid naar topsectoren is beschikbaar in de MIT-microdata die beschikbaar worden gesteld in de microdataomgeving van het CBS, zoals in het 'Metabestand Mkb-Innovatiestimulering Regio en Topsectoren (MIT)' (bijlage 9 bij het aanbestedingsdocument) is te zien. Voor het jaar 2021 is ook een onderscheid naar Kennis- en innovatie-agenda's (KIA's) beschikbaar, zoals eveneens in het zojuist genoemde document is vermeld.</i> <i>Aantallen innovatieve mkb-bedrijven per sector zijn voor bedrijven met 10 of meer werkzame personen beschikbaar in de resultaten van de innovatie-enquête van het CBS. Een onderscheid van innovatieve mkb-bedrijven naar topsectoren is in het verleden gemaakt door het CBS, met resultaten voor de periode 2010-2014 weergegeven in de 'Monitor topsectoren 2017' (https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2017/41/monitor-topsectoren-2017; tabellen 12 en 15). Vier topsectoren zijn geheel op basis van de SBI-codes afgebakend: Agri&food, Chemie, High tech systemen en materialen en Life sciences & health. Voor de overige vijf topsectoren (Creatieve industrie, Energie, Logistiek, Tuinbouw en uitgangsmaterialen en Water) is aanvullend maatwerk op bedrijfsniveau toegepast, onder andere op basis van ledenlijsten van brancheverenigingen (zie hierover de zojuist genoemde CBS-publicatie). Een optie is om voor de vier topsectoren die geheel op basis van SBI-codes zijn afgebakend, innovatieve bedrijven per topsector te bepalen aan de hand van de microdata van de innovatie-enquête die tot met het jaar 2020 beschikbaar zullen zijn in de microdataomgeving van het CBS en voor de overige topsectoren aandelen die in 2014 golden volgens de berekeningen van het CBS als indicatie te kiezen. Optioneel kunnen ook de maatwerkbestanden die in de microdataomgeving van het CBS beschikbaar worden gesteld voor de jaren 2010 t/m 2014, eventueel aangevuld met de jaren 2015-2016, worden benut. Zie in dit verband 'Overzicht van microdata bij het CBS, ten behoeve van de evaluaties van de MIT- en de IPC-regeling', dat als bijlage 11 is opgenomen bij het aanbestedingsdocument. Het is aan het onderzoeksbureau om hier een keuze te maken binnen de beperkingen die gelden. Daarbij is ook als beperking in acht genomen te nemen dat innovatieve bedrijven niet worden gemeten onder bedrijven met 10 of minder werkzame personen.</i> <i>Aanvullend zou als benadering voor innovatieve mkb-bedrijven per topsector ook naar aantallen WBSO-gebruikers in het mkb gekeken kunnen worden. Gegevens over WBSO-gebruikers in het mkb per topsector zijn in het kader van de 'Monitor topsectoren 2018' gemeten over de periode 2011-2017: https://www.cbs.nl/-/media/excel/2018/40/181010-gebruik-van-beleidsinstrumenten-per-topsector-2011-2017.xlsx. Een voordeel van die data is dat daarin ook bedrijven met minder dan 10 werkzame personen zijn meegenomen.</i> <i>Over innovatieve mkb-bedrijven ingedeeld naar KIA's zijn geen gegevens beschikbaar. Wel kan worden geanalyseerd hoe de inzet van MIT-projecten op afzonderlijke KIA's zich verhoudt tot die van projecten bij andere innovatiebeleidsinstrumenten. Zie hiervoor informatie op de EZK-website 'Bedrijvenbeleid in beeld': https://www.bedrijvenbeleidinbeeld.nl/bouwstenen-bedrijvenbeleid/missiegedreven-innovatiebeleid/maatschappelijke-themas;</i>	

	https://www.bedrijvenbeleidinbeeld.nl/bouwstenen-bedrijvenbeleid/innovatie .	
Vraag 10	Vraag 21 vraagt naast een uitsplitsing naar deelinstrument ook om een uitsplitsing naar regio's en de vraag is of hier geen extreem detail wordt gevraagd omdat de uitvoeringspraktijken per regio nogal kunnen verschillen. Wordt hier om precisie gevraagd of volstaat een beantwoording bij benadering? Gaat het bij verschillen tussen regio's zowel om administratieve lasten als uitvoeringskosten?	Aanbestedingsdocument - 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht
Antwoord	<i>Het is de bedoeling om deze vraag bij benadering te beantwoorden. Het gaat hier om zowel administratieve lasten als uitvoeringskosten. EZK wil graag inzicht krijgen in de verschillende mate van administratieve lasten die aanvragers bij de verschillende uitvoerders ondervinden alsook de kosten voor de overheidsinstanties die de regeling (laten) uitvoeren.</i>	
Vraag 11	Vraag 26 – wat wordt bedoeld met regionale uitvoeringsorganisaties? Kan hier een indruk gegeven worden van de variëteit?	Aanbestedingsdocument - 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht
Antwoord	<i>Dat zijn de organisaties die de regeling in de regio's uitvoeren, daar waar sprake is van het op regionaal niveau indienen van aanvragen.. De regionale uitvoerders zijn Stimulus voor Zuid-Nederland, SNN voor Noord-Nederland en Horizon voor Flevoland. De provincies Gelderland, Overijssel, Zuid-Holland, Utrecht en Noord-Holland doen de uitvoering intern.</i>	
Vraag 12	Klopt het dat alle hypothesen verband houden met doeltreffendheid en niet met doelmatigheid van de regelingen?	Aanbestedingsdocument - 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht
Antwoord	<i>Dat klopt in het geval van de evaluatie van de MIT-regeling. Onder de geformuleerde hypothesen voor de evaluatie van de MIT-regeling is aangegeven: "De toetsing van de hypothesen dient ter ondersteuning van de beantwoording van onderzoeksvragen aangaande de doeltreffendheid van het beleid." In het geval van de evaluatie van de IPC-regeling houden de hypothesen ook verband met enkele onderzoeksvragen aangaande de doelmatigheid van beleid, zoals boven de hypothesen voor de evaluatie van de IPC-regeling is aangegeven in box 2 van het aanbestedingsdocument.</i>	
Vraag 13	Hoe moet omgegaan worden met feit dat na 2017 geen toekenningen meer gedaan zijn voor IPC-regeling? Voor econometrisch onderzoek is dit niet perse een probleem, voor meer kwalitatieve onderzoeksmethoden (interviews. Surveys etc.) wel aangezien het een opgave is betrokkenen van destijds te achterhalen?	Aanbestedingsdocument - 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht
Antwoord	<i>Voor econometrisch onderzoek lijken er voldoende waarnemingen te zijn, mede omdat data over toekenningen en afwijzingen vanaf het jaar 2010 zijn te benutten voor econometrische analyse. Kwalitatief onderzoek is beoogd onder aanvragers van subsidies in de jaren 2013-2017. NAW-gegevens en KvK-nummers van de mkb-bedrijven en de organisaties waar de penvoerders aan verbonden waren, zijn beschikbaar. Ook zijn gegevens beschikbaar van contactpersonen van de organisaties. Een probleem zou kunnen zijn dat veel gegevens van contactpersonen gedateerd zijn, onder andere door verloop van personeel (zie ook het antwoord op vraag 3). In zulke gevallen kunnen wellicht toch nog vaak geschikte contactpersonen worden gevonden door de organisaties via algemene adressering te benaderen. Er kan verder ook tot op zekere hoogte genoeg worden genomen met verlies aan waarnemingen door het niet kunnen achterhalen van geschikte contactpersonen, wat dan te rechtvaardigen zou zijn op grond van het feit dat inmiddels heel wat jaren verstreken zijn sinds de toekenningen/afwijzingen van de IPC-subsidies.</i>	
Vraag 14	We maken ons vooral zorgen over de aanvragen die	Aanbestedingsdocument

	regionaal zijn ingediend en waarvoor niet op centraal niveau gegevens beschikbaar zijn? In hoeverre is regionale uitvoeringsorganisaties al gevraagd mee te werken aan evaluatie en gegevens aan onderzoeksteam ter beschikking te stellen? Kan aangegeven worden wie in de regio verantwoordelijk is voor uitvoering van de MIT-regeling?	- 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht
Antwoord	<i>Er zijn gegevens over de regionaal ingediende MIT-aanvragen beschikbaar op centraal niveau, waaronder NAW-gegevens en KvK-nummers van de regionale indieners. Die gegevens worden structureel geleverd door de regionale uitvoerders aan RVO. Ze maken ook deel uit van de gegevens die in de microdataomgeving van het CBS beschikbaar worden gesteld voor kwantitatieve analyse in het evaluatieonderzoek, waaronder econometrische analyse. Aan de regionale uitvoerders is aanvullend gevraagd beoordelingsscores beschikbaar te stellen van de tenders in het geval van R&D-samenwerkingsprojecten. Die zijn inmiddels verstrekt. Ze maken deel uit van de microdata die in de microdataomgeving van het CBS beschikbaar komen voor het evaluatieonderzoek.</i> <i>Zoals in de Terms of Reference voor de evaluatie van de MIT-regeling is vermeld, ligt een moeilijkheid bij het verkrijgen van gegevens over contactpersonen van bedrijven die MIT-aanvragen op het regionale niveau hebben ingediend. Met zulke persoonsgegevens zouden personen binnen bedrijven die op het regionale hebben ingediend, rechtstreeks individueel kunnen worden benaderd voor kwalitatief onderzoek. Deze gegevens zijn niet beschikbaar in de administratie van RVO, in verband met de 'Algemene verordening gegevensbescherming' (AVG). De gegevens zouden mogelijk nog van de regio's verkregen kunnen worden ten behoeve van het evaluatieonderzoek, maar dit kan ingewikkeld zijn qua AVG-overeenkomsten die daarvoor nodig zijn. Met de NAW-gegevens en KvK-nummers die beschikbaar zijn van de bedrijven die regionaal hebben ingediend, kunnen de bedrijven in ieder geval wel via een meer algemene adressering benaderd worden voor deelname aan enquêteonderzoek. In de Terms of Reference voor de evaluatie van de IPC-regeling is aangegeven dat tijdens het evaluatieonderzoek de mogelijkheden voor het verkrijgen van gegevens over contactpersonen op het regionale niveau nader kunnen worden verkend, op basis van het voorleggen van concrete behoeften van het uitvoerende onderzoeksbureau aan vertegenwoordigers van de regio's.</i> <i>De regionale uitvoerders van de MIT-regeling zijn Stimulus voor Zuid-Nederland, SNN voor Noord-Nederland en Horizon voor Flevoland. De provincies Gelderland, Overijssel, Zuid-Holland, Utrecht en Noord-Holland doen de uitvoering intern. De verantwoordelijkheid ligt, uiteraard, bij Provinciale Staten van de verschillende provincies.</i>	
Vraag 15	Op p. 17 wordt gesproken over evt. overeengekomen indexeringen? Wat wordt hier precies bedoeld? Is er ruimte voor indexeringen mocht bijvoorbeeld de prijsinflatie wederom torenhoog zijn? Welke afspraken zijn hierover mogelijk?	Aanbestedingsdocument – 3. Eisen ten aanzien van de opdracht – p. 17.
Antwoord	<i>Gezien de korte doorlooptijd van de opdracht zijn indexeringen niet toegestaan. Hierover zijn geen afspraken mogelijk. Zie ook eis 5.5 in het aanbestedingsdocument: "De overeengekomen (maximum) totaalprijs is vast en onveranderlijk gedurende de duur van deze Overeenkomst". Zie ook artikel 3.4 uit de Overeenkomst. De tekst op pagina 17 dient dan ook als volgt te zijn: 'Bovendien bevestigt u hiermee dat u alle opgegeven prijzen en tarieven gestand zult doen.'</i>	
Vraag 16	Regime facturering noemt twee momenten van facturering. Opdrachtnemers financieren zo veel voor. Kan eventueel een ander factureringsregime worden	Aanbestedingsdocument – 3. Eisen ten aanzien van de opdracht

	afgesproken waarbij tenminste een deel van het te factureren bedrag bij aanvang van de opdracht wordt gefactureerd?	
Antwoord	<i>Gezien de korte doorlooptijd betaalt Opdrachtgever pas bij oplevering van een resultaat. Opdrachtgever komt Opdrachtnemer tegemoet door 70% van de maximale totaalprijs te laten factureren na oplevering en acceptatie van het conceptrapport. Het restant van de maximale totaalprijs (30%) wordt achteraf na oplevering van het eindrapport en akkoord van Opdrachtgever op het eindrapport gefactureerd.</i>	
Vraag 17	Hoe om te gaan met referenties EZK? Is hier ook de eis van ondertekening vereist?	Aanbestedingsdocument – 4.3.2. Referentiegegevens (technische bekwaamheid)
Antwoord	<i>Er wordt geen uitzondering gemaakt voor referenties van EZK. Zoals opgenomen bij bewijsmiddelen in paragraaf 4.3.2. dienen de referentie(s) te zijn ondertekend door de referent (de opdrachtgever).</i>	
Vraag 18	Soms gaat het om heel geringe interventies bv innovatieadviesprojecten die liepen in de jaren 2015-2017 voor in totaal 1,9 mln euro en 179 interventies. Kunt u aangeven welke van de deelregelingen tenminste in detail geëvalueerd moeten worden en voor welke deelregelingen een benadering volstaat?	Bijlage 1 [MIT], p. 7-8
Antwoord	<i>De deelregelingen MIT-kennism vouchers, MIT-haalbaarheidsprojecten, MIT-R&D-samenwerkingsprojecten en de TKI-deelregelingen TKI-Innovatiemakelaars en TKI-Netwerkactiviteiten dienen in detail te worden geëvalueerd. Voor de MIT-innovatieadviesprojecten als overige deelregeling die binnen de evaluatieperiode 2017-2021 is opengesteld, volstaat een benadering. Op pagina 4 van de Terms of Reference voor de evaluatie van de MIT-regeling is vermeld dat de evaluatie zich richt zich op de instrumenten die in de evaluatieperiode 2017-2021 zijn benut en dat de focus sterk ligt bij de instrumenten die nu nog steeds in gebruik zijn. De MIT-innovatieadviesprojecten hebben een inhoudelijke verwantschap met MIT-kennism vouchers en zouden daarom in samenhang en in combinatie met MIT-kennism vouchers in beschouwing kunnen worden genomen.</i>	
Vraag 19	Er zijn geen concrete kwantitatieve doelen en ook geen termijn geformuleerd waarbinnen bepaalde doelen gerealiseerd moeten worden en evenmin een doelgroep: in hoeverre kan dan worden bepaald wanneer de MIT een succes is of niet?	Bijlage 1 [MIT], p. 9
Antwoord	<i>Het is niet de bedoeling om met deze evaluatie op zichzelf een uitspraak te doen over de mate van succes die de MIT heeft gehad. De onderzoeksvragen zien op doeltreffendheid en doelmatigheid. Onder doeltreffendheid wordt verstaan de mate waarin is bijgedragen aan het bereiken van de doelen van het instrument. De uiteindelijke weging van de uitkomsten van dit onderzoek wordt politiek gemaakt en zal dan ook middels een beleidsreactie aan het parlement dienen te worden verstuurd.</i> <i>De doelen zijn inderdaad niet kwantitatief geformuleerd, maar geven kwalitatief aan wat met het instrument wordt beoogd. Er is geen termijn geformuleerd voor het realiseren van de doelen. Beoogd wordt dat het instrument structureel bijdraagt aan: 1) het bevorderen van innovatie in het mkb en 2) het mkb beter in staat stellen zich aan te sluiten bij de door de topsectoren opgestelde Kennis- en Innovatieagenda's op nationaal niveau dan wel de Regionale Innovatiestrategieën voor Slimme Specialisatie op regionaal niveau. Een doelgroep is wel in globale zin omschreven op blz. 9 van de Terms of Reference voor de evaluatie van de MIT-regeling.</i>	
Vraag 20	Kunt u aangeven waar "Inhuur hooggekwalificeerd	Bijlage 1 [MIT], p. 11

	personeel" naar verwijst? Klopt het dat deze categorie verder geen rol speelt in de evaluatie?	
Antwoord	<i>Dit is een deelregeling uit de MIT die na 2014 niet meer gebruikt is (geen budget meer aan toegewezen). Deze deelregeling voorzag erin om mkb'ers subsidie te geven voor het inhuren van onderzoekers van onderzoeksinstituten en/of grotere ondernemingen. Het klopt dat deze deelregeling niet geëvalueerd hoeft te worden in deze evaluatie. De reden hiervoor is dat de regeling niet is gebruikt in de evaluatieperiode 2017-2021.</i>	
Vraag 21	Per wanneer zijn de beoordelingsscores bij MIT R&D samenwerkingsprojecten (alsmede gegevens over jaar 2021) in gekoppelde vorm beschikbaar? Is de koppeling voor rekening van het BAT-lab?	Bijlage 1 [MIT], p. 28
Antwoord	<i>De genoemde gegevens zijn door RVO aangeleverd bij het CBS voor koppeling. Naar verwachting is de koppeling binnenkort gereed. De kosten van de koppeling komen voor rekening van EZK, in de context van BAT-labwerkzaamheden van het CBS in opdracht van EZK.</i>	
Vraag 22	U noemt dat er in de 'jaren 2015-2017 nog beperkt incidenteel budget voor beschikbaar [is] gesteld'. Wij maken ons zorgen dat we vanaf 2015 nauwelijks data hebben en willen niet met een kanon op een mug schieten. We zien hier dus beperkte mogelijkheden voor zowel econometrie als survey. Er worden op p. 10 2 voorbeelden van toegekende IPC-projecten genoemd. We zitten hier meer in de casuïstiek vanwege het geringe aantal en het gaat bij uitvoering van de evaluatie in 2023 om analyses waarbij spelers (eerst gevonden moeten worden) en dan naar hun afwegingen bv 8 jaar terug moet worden gevraagd. Het is zeer onwaarschijnlijk dat we voor deze groep bedrijven de gedetailleerde onderzoeksvragen kunnen beantwoorden. Hoe kijkt de opdrachtgever hier tegenaan?	Bijlage 2 [IPC], p. 3
Antwoord	<i>Beoogd is dat in de IPC-evaluatie het kwalitatieve onderzoek betrekking heeft op de jaren vanaf 2013 (conform de evaluatieperiode 2013-2021) en dat het econometrisch onderzoek data over toekenningen en afwijzingen vanaf het jaar 2010 worden benut (teneinde meer datamassa te verkrijgen). Daarmee is er aanzienlijk meer data te benutten dan alleen data vanaf 2015.</i> <i>Op pagina 10 van de Terms of Reference voor de evaluatie van de IPC-regeling worden de honoreringen van twee IPC-projecten op overkoepelend niveau besproken die in 2014 hebben plaatsgevonden voor IPC-subsidies vanuit de IPC-module binnen de MIT-regeling. Voor de IPC-module binnen de MIT-regeling hoeft geen aparte effectmeting plaats te vinden. Het aantal waarnemingen bij de IPC-module in de MIT beperkt zich tot een gering aantal honoreringen van subsidies in 2014, waarmee weinig aan effectmeting gedaan kan worden met betrekking tot de IPC-module in de MIT afzonderlijk. De waarnemingen over 2014 kunnen in het econometrisch onderzoek desgewenst in combinatie met data over andere jaren worden benut, zoals op pagina 22-23 en 27 van de Terms of Reference voor de evaluatie van de IPC-regeling aan de orde is gekomen. Ook in het kwalitatieve onderzoek kunnen ze een rol spelen in combinatie met de waarnemingen over andere jaren.</i> <i>Opdrachtgever onderkent dat het moeilijk kan zijn om in kwalitatief onderzoek de effecten van IPC-subsidies verstrekt in de jaren 2013-2017 te onderzoeken. Deels speelt dat gegevens van contactpersonen gedateerd kunnen zijn, onder andere via verloop van personeel. Zie hieromtrent ook het antwoord op vraag 13. Daarnaast</i>	

	<i>kan het voor contactpersonen moeilijk zijn om na een aantal jaren nog scherpe herinneringen te hebben aan de projecten/projectvoorstellen van destijds. Zie ook het antwoord op vraag 3. Hier staat wel tegenover dat pas na een aantal jaren de effecten op innovatieve prestaties en verdere bedrijfsprestaties goed zichtbaar kunnen worden, zodat de vertraging die zich voordoet bij de meting van effecten ook een positieve kant kent.</i>	
Vraag 23	De evaluatie van de IPC-regeling wordt een lichte evaluatie, echter komen de onderzoeksvragen en hypothesen sterk overeen met de evaluatie van de MIT-regeling. Bij een lichte evaluatie zou je minder diepgaande vragen verwachten en minder hypothesen. Kunnen we bij de IPC-regeling focussen op een beperkt aantal vragen, en zo ja, welke?	Aanbestedingsdocument - 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht
Antwoord	<i>Zie ook het antwoord op vraag 5. Voor de IPC-regeling is een relatief lichte evaluatie voorzien in vergelijking met de evaluatie van de MIT-regeling. EZK acht de onderzoeksvragen voor de IPC-evaluatie nodig om voldoende inzicht te krijgen in de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid. De geformuleerde hypothesen zijn gerelateerd aan de onderzoeksvragen over doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid en dienen ter ondersteuning van de beantwoording van de onderzoeksvragen. Ze liggen sterk in het verlengde van de onderzoeksvragen zelf.</i> <i>De toegevoegde waarde van de IPC-regeling ten opzichte van de MIT-regeling en het sinds 2015 niet benutten van de IPC-module in de MIT-regeling spelen een belangrijke rol in de onderzoeksvragen over de doelmatigheid van het beleid. In de visie van Opdrachtgever zijn deze doelmatigheidsaspecten belangrijker voor uiteindelijke beleidsmatige conclusies dan de doeltreffendheid van de IPC-regeling op zich. Dat verklaart ook dat ervoor is gekozen om de evaluatie van de MIT-regeling in samenhang met de evaluatie van de MIT-regeling te laten plaatsvinden. In de onderzoeksaanpak kan dat worden meegewogen bij prioritering.</i>	
Vraag 24	Binnen onderzoeksvraag 1 is het deel over het gebruik van met publieke middelen gegenereerde kennis is niet helemaal duidelijk. Willen jullie weten in welke mate de MIT het gebruik van (met publieke middelen gegenereerde) kennis stimuleert ten behoeve van innovatie?	Aanbestedingsdocument - 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht
Antwoord	<i>Het gaat in deze vraag over het stimuleren van innovatie bij het mkb. De MIT tracht dit op drie verschillende manieren te doen, namelijk door:</i> <i>1) R&D-samenwerkingen te bevorderen,</i> <i>2) innovatieactiviteiten te bevorderen en</i> <i>3) door het gebruik van met publieke middelen gegenereerde kennis te bevorderen (valorisatie).</i> <i>Het bevorderen van het gebruik van met publieke middelen gegenereerde kennis is dus een middel (één van de drie) om het doel (innovatie stimuleren bij mkb) te bereiken.</i> <i>Het gebruik van met publieke middelen ontwikkelde kennis heeft primair betrekking op de MIT-kennisvouchers, waarbij met publieke middelen ontwikkelde kennis bij kennisinstellingen wordt ingezet voor innovatie in het mkb. Op vergelijkbare wijze kan men dit voor ogen nemen in het geval van MIT-innovatieadviesprojecten, die binnen de evaluatieperiode 2017-2021 alleen in 2017 van toepassing zijn geweest. Voorts kan ook nog worden gedacht aan de rol die kennisinstellingen kunnen spelen als ze door mkb-bedrijven worden betrokken bij MIT-R&D-samenwerkingsprojecten (voor onderzoeks- en adviesdiensten die subsidiabele kosten vormen bij MIT-R&D-samenwerkingsprojecten).</i>	
Vraag 25	Is het mogelijk om de Regionale Innovatiestrategieën	Aanbestedingsdocument

	voor Slimme Specialisatie op regionaal niveau beschikbaar te stellen?	- 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht
Antwoord	<i>Deze zijn openbaar beschikbaar. De Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation (RIS3)-documenten zijn per landsdeel opgesteld en te vinden op:</i> Noord-Nederland Oost-Nederland Zuid-Nederland West-Nederland	
Vraag 26	Kunnen jullie concretiseren wat jullie bij onderzoeksvraag 5 verstaan onder het adresseren van maatschappelijke uitdagingen?	Aanbestedingsdocument - 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht
Antwoord	<i>Het gaat bij onderzoeksvraag 5 specifiek om de maatschappelijke uitdagingen, zoals benoemd in de Kamerbrief Naar Missiegedreven Innovatiebeleid met Impact. Deze maatschappelijke uitdagingen zijn in die brief gegroepeerd in 4 thema's: Energietransitie en duurzaamheid, Landbouw, water en voedsel, Gezondheid en zorg en Veiligheid (waaronder cyber-, defensie- en waterveiligheid). Om tot oplossingen voor deze uitdagingen te komen, zijn 25 missies geformuleerd. Deze staan beschreven in de Kamerbrief Missiegedreven Topsectoren- en Innovatiebeleid.</i>	
Vraag 27	Kunnen jullie aangeven voor welk van de onderzoeksvragen jullie een antwoord verwachten dat uitgesplitst is naar de verschillende deelinstrumenten?	Aanbestedingsdocument - 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht
Antwoord	<i>Wanneer er wordt gevraagd naar een antwoord per deelinstrument staat dit expliciet benoemd in de vraagstelling. Dit geldt voor vragen 1, 6, 10, 11, 12, 18 en 21-23.</i>	
Vraag 28	Bij vraag 21 wordt gevraagd naar een uitsplitsing naar deelinstrument én regio. Mag voor de administratieve lasten voor aanvragers ook een meer algemeen beeld worden gegeven? Dus bijvoorbeeld alleen uitgesplitst naar deelinstrument.	Aanbestedingsdocument - 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht
Antwoord	<i>Het is bij vraag 21 de bedoeling om deze vraag bij benadering te beantwoorden. EZK wil graag inzicht krijgen in de verschillende mate van administratieve lasten die aanvragers bij de verschillende uitvoerders ondervinden alsook de kosten voor de overheidsinstanties die de regeling (laten) uitvoeren. Het is expliciet wel van belang een onderscheid te maken naar de verschillende regionale uitvoeringsorganisaties van de MIT om zo tot een vergelijking van administratieve lasten en uitvoeringskosten te kunnen komen. Zie ook het antwoord op vraag 10.</i>	
Vraag 29	Is het de bedoeling dat de inschrijver voor het testen van hypothese 3 met een maatstaf komt voor innovatiegehalte en risicovolheid? Of hebben jullie een specificatie van wat jullie daar precies onder verstaan?	Aanbestedingsdocument - 2.1 Beschrijving en doel van de opdracht
Antwoord	<i>Inschrijver mag naar eigen inzicht invulling geven aan deze begrippen. Opdrachtgever beschouwt ze als kwalitatieve begrippen en heeft hier geen specifieke maatstaven bij voor ogen.</i>	
Vraag 30	Aanbestedingsdocument, p17: Wat wordt er bedoeld met "overeengekomen indexeringen"?	Aanbestedingsdocument - 3. Eisen ten aanzien van de opdracht – p. 17.
Antwoord	<i>Zie het antwoord op vraag 15.</i>	
Vraag 31	Bijlage 1: De grafieken met aantallen projecten laten zien dat het in sommige gevallen gaat het om kleine aantallen, wat gevolgen kan hebben voor de haalbaarheid van een econometrische aanpak bij het beantwoorden van onderzoeksvragen. Kunnen jullie op voorhand aangeven voor welke deelinstrumenten een meer kwalitatieve evaluatie volstaat en voor welke een meer gedetailleerde (kwantitatieve) evaluatie nodig is?	Bijlage 1 [MIT]

Antwoord	<i>Een meer gedetailleerde kwantitatieve aanpak is gewenst bij de deelinstrumenten MIT-haalbaarheidsprojecten, MIT-R&D-samenwerkingsprojecten en MIT-kennism vouchers. Ook bij die instrumenten is echter kwalitatief onderzoek nodig, zoals enquêteonderzoek en interviews. Bij de deelinstrumenten TKI-netwerkactiviteiten en TKI-innovatiemakelaars wordt alleen een kwalitatieve benadering verwacht. MIT-innovatieadviesprojecten hebben een inhoudelijke verwantschap met MIT-kennism vouchers en zouden daarom in samenhang met en in combinatie met MIT-kennism vouchers in beschouwing kunnen worden genomen. Daarbij is in eerste aanleg te denken aan een kwalitatieve benadering, gezien het beperkte aantal waarnemingen bij MIT-innovatieadviesprojecten. Zie ook het antwoord op vraag 18.</i> <i>Wat betreft de haalbaarheid van een econometrische aanpak dient bedacht te worden dat data over toekenningen en afwijzingen over de jaren teruglopend tot 2013 benut kunnen worden voor econometrische analyse en dat in het geval van R&D-samenwerkingsprojecten het aantal bedrijven dat aanvragen heeft ingediend ruim dubbel zo hoog is als het aantal projecten waarvoor de aanvragen zijn ingediend. Zie in de tabellen 1 t/m 4 op de pagina's 26-28 van de Terms of Reference voor de evaluatie van de MIT-regeling tellingen van aantallen bedrijven verbonden aan toekenningen en afwijzingen van MIT-subsidies over de periode 2013-2021.</i>	
Vraag 32	Bijlage 2 p 3/29 staat: 'Hoewel destijds bij het opnemen van de IPC-regeling binnen de MIT beoogd was om 2013 het laatste uitvoeringsjaar van de generieke IPC-regeling te laten zijn, is er in de jaren 2015-2017 nog beperkt incidenteel budget voor beschikbaar gesteld'. Dit betekent dat er weinig data beschikbaar is vanaf 2015. Dit heeft impact om deze bedrijven te enquêteren en om econometrische analyses op CBS data uit te voeren. Zie ook Bijlage 2, p 10/29. IPC-module in de MIT: openstellingen en toekenningen. Er staat (voor 2014). 'In beide topsectoren (creatieve industrie en logistiek) was er sprake van één aanvraag voor een IPC-project'. Dit aantal observaties is te laag om te onderzoeken. Is de opdrachtgever bewust dat het voor deze groep bedrijven waarschijnlijk niet mogelijk is om een deel van de onderzoeksvragen te beantwoorden en de hypothesen te toetsen?	Bijlage 2 [IPC]
Antwoord	<i>Beoogd is dat in de IPC-evaluatie het kwalitatieve onderzoek betrekking heeft op de jaren vanaf 2013 (conform de evaluatieperiode 2013-2021) en dat het econometrisch onderzoek data over toekenningen en afwijzingen vanaf het jaar 2010 worden benut (teneinde meer datamassa te verkrijgen). Daarmee is er aanzienlijk meer data te benutten dan alleen data vanaf 2015.</i> <i>Hierbij wordt onderkend dat het aantal waarnemingen over 2014 zeer beperkt is en dat daarmee ook weinig aan effectmeting gedaan kan worden met betrekking tot de IPC-module in de MIT afzonderlijk. De waarnemingen over 2014 kunnen in het econometrisch onderzoek desgewenst in combinatie met data over andere jaren worden benut, zoals op pagina 22-23 en 27 van de Terms of Reference voor de evaluatie van de IPC-regeling aan de orde is gekomen. Ook in het kwalitatieve onderzoek kunnen ze een rol spelen in combinatie met de waarnemingen over andere jaren. Zie ook het antwoord op vraag 22.</i> <i>In de onderzoeksvragen komen twee vragen voor die specifiek betrekking hebben op de IPC-module in de MIT. Dat zijn de vragen 14 en 15 onder 'Doelmatigheid van het</i>	

	<i>beleid', die respectievelijk luiden:</i> - <i>Wat zijn redenen voor de beperkte benutting van de IPC-module in de MIT 2013-2014 en vervolgens het niet meer benutten hiervan sinds 2015?</i> - <i>Hoe is dit in het perspectief te plaatsen van de grote belangstelling die mkb-bedrijven in de loop der jaren hebben gehad voor deelname aan IPC's binnen de generieke IPC-regeling, blijkend uit de grote aantallen aanvragen?</i> <i>Het evaluatieonderzoek kan zich op deze twee kwalitatieve vragen focussen als het gaat om de IPC-module in de MIT-regeling.</i>	
Vraag 33	Bijlage 9, p 9/20 Staat: Uiteindelijke deelnemers zijn voor drie van de vijf huidige MIT-instrumenten bekend, namelijk voor haalbaarheidsstudies, kennisvouchers en R&D- samenwerkingsprojecten. Voor de TKI netwerkactiviteiten en TKI innovatiemakelaars zijn de uiteindelijke deelnemers niet bekend. Dit heeft tot gevolg dat deze bedrijven niet geïdentificeerd en onderzocht kunnen worden. Zijn er alternatieven om toch deze bedrijven in beeld te krijgen?	Bijlage 9, pagina 9/10
Antwoord	<i>De TKI's (die beide deelinstrumenten uitvoeren), rapporteren hierover aan RVO. Zij geven daarbij aan hoeveel ondernemers gebruik hebben gemaakt van hun regelingen. Voor TKI-netwerkevenementen geldt dat een onderdeel van die rapportage presentielijsten en/of uitnodigingenlijsten van de georganiseerde evenementen betreft. De lijsten kunnen ten behoeve van de evaluatie worden benut voor het benaderen van de deelnemers aan de netwerkevenementen. Voor TKI-innovatiemakelaars geldt dat er bij RVO lijsten zijn van de geselecteerde makelaars per TKI. Informatie over de bedrijven die middels deze makelaars zijn ondersteund, zal ten behoeve van de evaluatie worden opgevraagd bij de TKI's.</i>	